

Sygn. akt IV P 64/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 czerwca 2018r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. IV Wydział Pracy w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Jolanta Jaros- Skwarczyńska

Ławnicy Marianna Głąb

Agata Zimnicka

Protokolant st.sekr.sąd. Beata Jakóbczyk	
--	--

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2018r. w Tomaszowie Mazowieckim

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko Szkole Podstawowej w S.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

1/. ustala, że powódkę J. W. i pozwanego Szkołę Podstawową w S. łączy stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 września 2013r.;

2/. zasądza od pozwanego Szkoły Podstawowej w S. na rzecz powódki J. W. kwotę 813.90 (osiemset trzynaście złotych 90/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

3/. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. od pozwanego Szkoły Podstawowej w S. kwotę 1.243,00 (jeden tysiąc dwieście czterdzieści trzy złotych 00/100) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uiszczenia której powódka była zwolniona z mocy ustawy.

Sygn. akt IV P 64/17

UZASADNIENIE

--

W pozwie z dnia 18.07.2017r., skierowanym przeciwko pozwanej Szkole Podstawowej w S., powódka J. W. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wносиła o ustalenie istnienia stosunku pracy, nawiązanego na czas nieokreślony na podstawie umowy o pracę z dnia 26 sierpnia 2013r. oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania pełnomocnik powódki wskazał, iż powódka jest nauczycielem kontraktowym i że pierwsza umowa o pracę została zawarta w dniu 22.08.2012r. na czas określony – 1 roku, a następnie były zawierane

kolejne umowy o pracę, wszystkie na okres 1 roku tj. z dnia 26.08.2013r., 26.08.2014r., 27 sierpnia 2015r. oraz 01.09.2016r.

Nadto, pełnomocnik powódki podniósł również i to, że jako datę nawiązania stosunku pracy z powódką na czas nieokreślony wskazana została data 26.08.2013r. czyli data zawarcia drugiej z kolei umowy o pracę, gdyż w myśl uregulowań art. 10 Karty Nauczyciela z osobą posiadającą wymagane kwalifikacje i rozpoczynającą pracę w szkole stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony zawieranej na jeden rok szkolny (od 1 września do 31 sierpnia następnego roku kalendarzowego), w celu odbycia stażu wymaganego do uzyskania awansu na stopień nauczyciela kontraktowego i powódka po przepracowaniu jednego roku uzyskała taki stopień.

Dodatkowo pełnomocnik powódki wskazał m.in. to, że dopuszczalność wniesienia niniejszego powództwa, w przypadku zawarcia z nauczycielem umowy o pracę na czas określony potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 04.10.2013r., sygn. akt I PZP 3/13 stwierdzając, iż w wypadku zawarcia z nauczycielem kontraktowym umowy o pracę na czas określony przy braku ustawowych przesłanek z art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26.01.1983r. karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. 2006 Nr 97 poz. 674) nauczyciel może żądać ustalenia istnienia stosunku pracy (art. 189 k.p.c.).

W odpowiedzi na pozew z dnia 07.08.2017r., pozwany wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu podnosząc zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia, a stanowisko powódki, iż doszło do przekształcenia umowy o pracę z dnia 26.08.2013r. zawartej na czas określony w umowę na czas nieokreślony jest całkowicie niezasadne.

Dodatkowo, strona pozwana wskazała również i to, że ocena czy istnieją warunki do zatrudnienia nauczyciela na czas nieokreślony, choćby w niepełnym wymiarze czasu pracy powinna uwzględniać dłuższą perspektywę czasową trwania takiej umowy, a warunki te nie występują, gdyż z oceny konkretnej sytuacji wynika, iż występowała uzasadniona niepewność co do możliwości tego zatrudnienia w kolejnych latach szkolnych. Istnienie stanu niepewności oceniane jest na datę zatrudnienia nauczyciela, a nie z perspektywy czasowej. Taka uzasadniona niepewność, co do możliwości dalszego zatrudnienia powódki w Szkole Podstawowej w S. istniała na dzień 26.08.2013r., dlatego zawarcie w tym dniu umowy na czas określony z powódką spełnia warunki określone w art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powódka J. W. jest nauczycielem nauczania początkowego – nauczycielem kontraktowym. Posiada wykształcenie wyższe w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej.

dowód: akta nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela z dnia 01.07.2013r. – k. 7 akt osobowych;

W dniu 22.08.2012r. pomiędzy stronami doszło do zawarcia pierwszej umowy o pracę, zawartej na czas określony od dnia 01.09.2012r. do 31.08.2013r. w wymiarze 15/18 godzin tygodniowo, na mocy której powódka J. W. jako stażysta miała wykonywać obowiązki nauczyciela w Szkole Podstawowej w S..

Po zakończeniu czasu trwania umowy, strony w następnych latach zawierały kolejne umowy o pracę, wszystkie na czas określony jednego roku tj.

- w dniu 26.08.2013r. na okres od dnia 01.09.2013r. do 31.08.2014r. w wymiarze 15/18 godzin tygodniowo;
- w dniu 24.08.2014r. na okres od 01.09.2014r. do 31.08.2015r. w wymiarze 16,5/18 godzin tygodniowo;
- w dniu 27.08.2015r. na okres od dnia 01.08.2015r. do 31.08.2016r. w wymiarze 16.18 godzin tygodniowo;
- w dniu 01.09.2016r. na okres od dnia 01.09.2016r. do 31.08.2017r. w wymiarze 16/18 godzin tygodniowo.

Wszystkie wyżej wskazane umowy o pracę, za wyjątkiem ostatniej umowy z dnia 01.09.2016r. były zawierane przez ówczesnego dyrektora Szkoły Podstawowej w S. B. B..

Umowy te były zawierane na czas określony z uwagi na zalecenia organu prowadzącego, aby nie zawierać umów na czas nieokreślony, by później nie wypłacać należnych odpraw.

dowód: zeznania powódki J. W. - protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:53:27-00:55:44 k.29 oraz protokół rozprawy audio video z dnia 15.01.2018r.00:05:27-00:13:30 k. 21 verte;

zeznania S. J. jako dyrektora pozwanej szkoły - protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:55:44-00:55:49 k.29- 29 verte oraz protokół rozprawy z dnia 15.01.2018r. 00:17:19-00:42:41 k. 22;

umowy o pracę z dnia 22.08.2012r., z dnia 26.08.2013r., 26.08.2014r., 27.08.2015r., 01.09.2016r. k.5- 9 oraz akta osobowe powódki J. W.;

zeznania świadka B. B. –protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:05:46-00:36:46k.28 i 28 verte;

W roku szkolnym 2013/2014 utworzone zostały następujące oddziały w pozwanej szkole z następującą liczbą uczniów:

- 0- 12 uczniów;
- I-11 uczniów;
- II-16 uczniów;
- III-10 uczniów;
- IV – 14 uczniów;
- V-16 uczniów;
- VI- 15 uczniów;

W roku szkolnym 2013/2014 M. J. przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia, a nauczycielami edukacji wczesnoszkolnej byli wówczas:

- B. J. (nauczanie w I klasie w wymiarze 18/18), która posiada dodatkowo uprawnienia do nauki wychowania fizycznego;

- powódka J. W. (nauczanie w II klasie w wymiarze 15/18);

- J. G. (nauczanie w klasie III w wymiarze 18/18);

- B. B. (ówczesna dyrektor szkoły), która z godnie z uchwałą Rady Gminy miała obniżony wymiar godzin obowiązkowych do 10 godzin tygodniowo, które realizowała w bibliotece 15/30 oraz prowadząc koło artystyczne;

- E. J. zatrudniona w wymiarze 18/18, która posiada również uprawnienia do nauczania innych przedmiotów;

- S. J. (obecnie Dyrektor Szkoły) wymiar 25/24 nauczanie dzieci wieku przedszkolnym;

- M. W. zatrudniona w wymiarze 18/18, która posiadając uprawnienia nauczwała w tym czasie jęz. polskiego i plastyki.

dowód: arkusz organizacji Szkoły Podstawowej w S. na rok szkolny 2013/2014 oraz aneks nr (...) – k. 20;

zeznania powódki J. W. - protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:53:27-00:55:44 k.29 oraz protokół rozprawy audio video z dnia 15.01.2018r.00:05:27-00:13:30 k. 21 verte;

zeznania S. J. jako dyrektora pozwanej szkoły - protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:55:44-00:55:49 k.29- 29 verte oraz protokół rozprawy z dnia 15.01.2018r. 00:17:19-00:42:41 k. 22;

zeznania świadka B. B. –protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:05:46-00:36:46k.28 i 28 verte;

zeznania świadka B. J.- protokół rozprawy audio video z dnia 15.01.2018r. 00:46:24-00:54:14 k. 22 verte;

zeznania świadka E. J.- protokół rozprawy audio video z dnia 15.01.2018r. 00:56:23-01:03:17 k. 23;

zeznania świadka B. K.- protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:39_19-00:46:01 k.28 verte- k. 29;

W roku szkolnym 2013/2014 oprócz powódki J. W., umowy o pracę na czas określony zostały również zawarte z E. J., która począwszy od 2003 roku corocznie podpisywała kolejne umowy o pracę na czas określony oraz z M. B., zatrudnianą na podstawie kolejno zawieranych umów na czas określony od 2001 roku.

Od dnia 01.09.2017r., pozwana szkoła podpisała zarówno z E. J. jak i M. B. umowy o pracę na czas nieokreślony.

dowód: zeznania S. J. jako dyrektora pozwanej szkoły - protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:55:44-00:55:49 k.29- 29 verte oraz protokół rozprawy z dnia 15.01.2018r. 00:17:19-00:42:41 k. 22;

W roku szkolnym 2017/2018 pozwana szkoła poszukiwała nauczyciela do oddziału przedszkolnego.

dowód: zeznania świadka B. B. –protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:05:46-00:36:46k.28 i 28 verte;

W lipcu 2017r., pełnomocnik powódki zwrócił się do pozwanej szkoły z wnioskiem o dobrowolne zawarcie z powódką J. W. umowy o pracę na czas nieokreślony.

W piśmie z dnia 05.07.2017r. dyrektor pozwanej szkoły poinformowała, iż nie ma możliwości zawarcia takiej umowy z uwagi na brak godzin nauczania, gdyż w arkuszu organizacyjnym na rok szkolny 2017/2018 godziny nauczania z zakresu edukacji wczesnoszkolnej pozwalają na przedłużenie zatrudnienia tylko jednego nauczyciela posiadającego kwalifikację do nauczania tego przedmiotu i że E. J. jest zatrudniona w pozwanej szkole od 2003r., a więc od 14 lat i dlatego też godziny nauczania tego przedmiotu zostały jej przyznane.

dowód: pismo Dyrektora pozwanej szkoły z dnia 05.07.2017r.k.10;

Obecnie, powódka J. W. jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna i otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 550-600 złotych miesięcznie.

dowód: zeznania powódki J. W. - protokół rozprawy audio video z dnia 19.03.2018r. 00:53:27-00:55:44 k.29 oraz protokół rozprawy audio video z dnia 15.01.2018r.00:05:27-00:13:30 k. 21 verte;

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty, których autentyczności ani prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała jak i też zeznania stron oraz świadków B. B., B. J., E. J. i B. K., które w zakresie dotyczącym liczby osób posiadających kwalifikacje do nauczania edukacji wczesnoszkolnej w roku szkolnym 2013/2014 jak i też wymiaru godzin tych osób sąd uznał za wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne podlega uwzględnieniu w całości.

W przedmiotowej sprawie, powódka J. W. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wносиła o ustalenie istnienia stosunku pracy, na podstawie umowy o pracę z dnia 26.08.2013r. na czas nieokreślony.

Rozważając zasadność dochodzonego roszczenia, w pierwszej kolejności zbadać należy podstawę zatrudnienia powódki J. W. w pozwanej szkole.

Nie może budzić wątpliwości, iż powódka J. W. posiada stopień awansu zawodowego: nauczyciel kontraktowy, a podstawą zatrudnienia nauczyciela kontraktowego jest umowa o pracę na czas nieokreślony.

Przepis art.10 ust.4 Karty Nauczyciela wskazuje w tym zakresie, iż stosunek pracy z nauczycielem kontraktowym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawieranej na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 7.

Zasadą jest więc zatrudnienie nauczyciela kontraktowego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, a jedynie wyjątkowo – na podstawie umowy o pracę na czas określony. Zatrudnienie nauczyciela kontraktowego na podstawie umowy o pracę na czas określony jest możliwe jedynie w przypadku wystąpienia okoliczności objętych hipotezą art.10 ust.1 Karty Nauczyciela, zgodnie z którym w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą rozpoczynającą pracę w szkole, z nauczycielem kontraktowym lub z nauczycielami, o których mowa w ust. 5, stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony.

Nadto podkreślenia wymaga, że przepis art.10 ust.7 Karty Nauczyciela mówi o potrzebie wynikającej z organizacji nauczania. W tym wyjątkowym przepisie chodzi o organizację nauczania, a nie organizację szkoły. Dotyczy on więc np. przypadków ograniczonego wymiaru godzin nauczania określonego przedmiotu - w całym roku lub jego części (vide: wyrok SN z dnia 19 stycznia 1998r., I PKN 487/97, OSNP 1999, nr 1, poz.6).

Nie może budzić wątpliwości, iż w przypadku powódki J. W. zatrudnienie nie nastąpiło na zastępstwo nieobecnego nauczyciela. Okoliczność taka nie wynika ani z podpisanej umowy o pracę, ani z zeznań świadków, w tym ówczesnego dyrektora szkoły B. B..

Zawarcie z powódką J. W. umowy o pracę na czas określony na rok szkolny 2013/2014 nastąpić miało – jak to wywodzi strona pozwana – z uwagi na potrzebę wynikającą z organizacji nauczania.

Rozważenia wymaga zatem, czy taka potrzeba w istocie wystąpiła. Nie może budzić wątpliwości, że w roku szkolnym 2013/2014 w pozwanej szkole utworzone zostały klasy I,II i III w zakresie edukacji wczesnoszkolnej i powódce J. W. została przydzielona właśnie klasa II jako kontynuacja.

Podnoszone przez obecnego dyrektora szkoły okoliczności, iż nie było możliwości zatrudnienia powódki J. W. na czas nieokreślony w roku szkolnym 2013/2014r., gdyż w perspektywie czasowej miało następować zmniejszenie liczby oddziałów w szkole i ich łączenie w przyszłości w związku ze zmniejszającą się liczbą uczniów, nie mogą stanowić tych okoliczności, o których mowa w art. 10 ust. 7 karty Nauczyciela .

Wskazać bowiem należy, iż nigdy nie ma gwarancji, że nie nastąpi i to z różnych przyczyn zmniejszenie liczby uczniów oddziału, skutkujące koniecznością jego rozwiązania czy połączenia, a jeśliby podzielić tok rozumowania strony pozwanej, wówczas nauczyciele zatrudniani byłiby wyłącznie na okres 1 roku szkolnego, bowiem każdorazowo istniałaby możliwość, że z uwagi na zmniejszenie liczby uczniów nastąpi rozwiązanie danego oddziału. Takim wywodom przeczy zaś całość konstrukcji zatrudnienia nauczycieli, poddanego szczególnemu reżimowi Karty Nauczyciela, zgodnie z którą zasadniczą formą zatrudnienia nauczycieli jest właśnie zatrudnienie na czas nieokreślony czy to na podstawie mianowania, czy też na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony.

Co więcej – jak to wynika z zeznań świadka B. B. - ówczesnej dyrektor pozwanej szkoły, która zawierała z powódką kolejne następujące po sobie umowy o pracę na czas określony, praktyka zawierania tych umów terminowych i to nie tylko z powódką wynikała zupełnie z innych przyczyn, aniżeli te, o których mowa w art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela.

Z zeznań tych wynika bowiem, iż organ prowadzący szkoły ostrzegał dyrektorów, aby nie zawierać umów „na stałe”, aby później nie wypłacać należnych odpraw. Na rozprawie w dniu 19.03.2018r. świadek B. B. zeznała wprost „wszyscy

dyrektorzy byli związani zaleceniami organu zarządzającego i że w takiej sytuacji, jak powódka są też panie z innych szkół, gdzie pracują przez kilkanaście lat na umowę na czas określony. Ja jako dyrektor stosowałam się do dyrektywy organu prowadzącego”.

Podkreślić w tym miejscu należy i to, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem zawarcie umowy o pracę na czas określony niezgodnie z przesłankami określonym w art.10 ust.7 Karty Nauczyciela powoduje nawiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony (vide: uchwała SN z dnia 14 czerwca 1994r., I PZP 28/94, OSNAPiUS 1994, nr 10, poz.160, uzasadnienie uchwały SN z dnia 4 października 2013r., I PZP 3/13).

Z tych wszystkich względów i w świetle zgromadzonego materiału dowodowego uznać należy, iż w przedmiotowej sprawie strony łączy stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę z dnia 26.08.2013r. na czas nieokreślony.

W kontekście zgłoszonego przez pełnomocnika pozwanego zarzutu przedawniania dochodzonego roszczenia podnieść należy, iż powódka J. W. wносиła o ustalenie, że strony łączy stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, a jest to roszczenie o ustalenie w rozumieniu art.189 k.p.c.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny, który należy rozumieć istniejącą po stronie podmiotu dochodzącego ochrony potrzebę wprowadzenia jasności i pewności prawnej wyznaczonej konkretnym stosunkiem cywilnoprawnym, zagrożonej lub naruszonej już przez pozwanego.

W przedmiotowej sprawie, powódka taki interes prawny posiadała, bowiem chodzi o usunięcie stanu niepewności prawnej.

Należy bowiem podkreślić, iż w wypadku zawarcia z nauczycielem kontraktowym umowy o pracę na czas określony przy braku ustawowych przesłanek z art.10 ust.7 Karty Nauczyciela, po wręczeniu nauczycielowi świadectwa pracy oraz odmowie dopuszczenia go do pracy wskutek błędnego uznania przez pracodawcę, że umowa o pracę rozwiązała się z upływem czasu, na jaki była zawarta, nauczyciel może żądać ustalenia istnienia stosunku pracy – art.189 k.p.c. (vide: uchwałę SN z dnia 4 października 2013r., I PZP 3/13, LEX 1402593).

Mając na uwadze ugruntowane orzecznictwo stwierdzić należy, iż zgłoszony przez pełnomocnika pozwanego zarzut przedawnienia nie może zostać uwzględniony, a to z tej przyczyny, iż tego rodzaju żądanie nie podlega przedawnieniu. Warto w tym miejscu przytoczyć wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 czerwca 2000 r. sygn. akt I ACA 208/00 w którym sąd ten uznał, że instytucja przedawnienia dotyczy jedynie roszczeń majątkowych, czyli prawa do żądania świadczenia, a nie ulegają przedawnieniu żądania ustalenia prawa lub stosunku prawnego oparte na art. 189 k.p.c.

Z tych wszystkich względów, Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku ustalając, iż powódkę J. W. oraz pozwanego Szkołę Podstawową w S. łączy stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, od dnia 01.09.2013 roku.

O kosztach procesu, o których mowa w punkcie 2 wyroku sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi pozwanego pracodawcę. Powódka wygrała sprawę w całości, a zatem strona pozwana – stosownie do treści art.98 § 1-3 k.p.c., powinna zwrócić koszty zastępstwa procesowego w całości, których wysokość została ustalona, na podstawie złożonego do akt sprawy zestawienia kosztów (k. 26).

Mając na uwadze przepis art. 98 §1 i 3 k.p.c. oraz przepis art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 300), Sąd orzekł jak w punkcie 3 wyroku, nakazując pobrać na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. od pozwanego kwotę 1.243,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej, od uiszczenia której powódka była zwolniona z mocy ustawy.